

Բայց և այնպէս կառավարութիւնը հաստատեց ներկայացած նախա-
դիծը, որովհետեւ պատմական կամ գեղադիտական ուսումնասիրութիւններ
անելու ժամանակ չկար: Հաստատեց ժամանակաւոր կերպով, մինչև
Սահմանադիր ժողով:

Յուլիս 5-ին հաստատեց Հայաստանի քաղաքացիութեան հետեւալ
օրէնքը.

«1. Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացի է ճանաչուած ամէն
մի նախկին ռուսա և տաճկահայատակ, որը սոյն օրէնքի հրատարակման
ժամանակ ապրում է Միացեալ Հայաստանի սահմաններում:

2. Միացեալ Հայաստանի սահմաններում ապրող նախկին ռուսա կամ
տաճկահայատակներն իրաւունք ունեն սոյն օրէնքի հրատարակման օրից
երեք ամսւայ ընթացքում, հրաժարել Հայաստանի Հանրապետութեան
հպատակութիւնն ընդունելուց, խնդիր ներկայացնելով տեղական հաշտարար
դատաւորին:

Մանօթութիւն. 1. Հայկական ծագում ունեցող զինապարտ տղա-
մարդիկ կարող են հրաժարել Հ. Հանրապետութեան հպատակութիւն
ընդունելուց միայն զինւորական ծառայութիւնը աւարտելուց և կամ
նրանից ազատելուց յետոյ:

2. Հպատակութիւնը ընդունելուց հրաժարող անձինք պարտաւոր
են հեռանալ Հայաստանի Հանրապետութեան սահմաններից: Հեռանա-
լու ժամանակամիջոցը, գոյքերի լիկւիդացիայի կարգը, ինչպէս նաև
այդ անձանց Հայաստանի սահմաններում մնալու թոյլտուութեան
կանոնները, կորոշւի յատուկ օրէնքով:

3. Հայաստանի Հանրապետութեան հպատակ են ճանաչուած հայկա-
կան ծագում ունեցող այն անձինք, որոնք ծնւած են Միացեալ Հայաստանի
տերիտորիայում, բայց այժմ ապրում են Հայաստանի սահմաններից դուրս:

Մանօթութիւն. 1. Ներքին Գործերի Նախարարի թոյլտուութեամբ
Հայաստանի Հանրապետութեան հպատակութիւնը կարող են ընդունել
նաև ոչ հայ ծագում ունեցող այն անձինք, որոնց ծնողները կամ իրենք
ծնւել են կամ մշտապէս ապրած են եղել Միացեալ Հայաստանի սահ-
մաններում, բայց սոյն օրէնքի հրատարակելու ժամանակ դոնւած են
եղել Հայաստանի սահմաններից դուրս, եթէ այդպիսիները սոյն օրէնքի
հրատարակումից հինգ տարւայ ընթացքում ներքին Գործերի Նախա-
րարութեան ներկայացնեն յայտարարութիւն իրենց հպատակ արձանա-
գրւելու մասին:

4. Բոլոր հայ ծագում ունեցող օտար պետութեանց հպատակները և
կամ այդ պետութեանց քաղաքացիութիւն ձեռք բերողները իրաւունք ունեն
իրենց և կամ իրենց ոչ չափահաս երեխաների անունից սոյն օրէնքի հրա-
տարակումից հինգ տարւայ ընթացքում յայտարարելու իրենց Հայաստանի
Հանրապետութեան քաղաքացիութիւն ընդունելու մասին՝ ներկայացնելով
այս առթիւ համապատասխան յայտարարութիւն երկու պետութիւնների
ձեռնհաս հաստատութեանց»:

Հպատակութեան հարցը երկար բանակցութիւնների նիւթ դարձաւ և
հայ-վրացական խորհրդաժողովում, որ 1920թ. ամառն էլ շարունակեց: